

*Pashell 1 mar. 1931
B. A.*

Al

Sveda Esperanto Federacio

Stockholm.

Estimataj samiceanoj!

neĵveninte de Krakovo mi post iom da ripozo volas raport-
ti pri okazintaĵoj kaj impresoj, kiujn mi travivis kiel reprezentante
de la Federacio en Krakovo.

Laŭ informoj de la sekretario partoprenis la kongreson
proksimume 600 homoj el 31 nacioj, suriĝe alta nombro, ĉar la monda
krizo baris la vojon de multaj.

Al Svedujo venis ĉ. 50 esperantistoj, mi estas tute konvink-
ita, ke S. P. K. bone laboris kun rezulto, kultivoje dum interparoloj kun
diversaj eminentuloj kaj neeminentuloj mi konstatis, ke la sveda tu-
rismo esp. laboro vekis atenton kaj estas konsiderata bona.

La kongresaj aranĝoj entute estis bonaj, sed troviĝas kialoj
de plendoj. La kongresraporto de I. O. K. estis dissendita tiel malfrue,
ke la svedoj ĝin ne ricevis antaŭ la forveturo. Pro tio mi ne havis
tion da informoj pri la diversaj aferoj, kiom mi devas havi por povi
plej efike representi. Dank'al informoj de Jansson kaj Nyllén mi tamen
ion scias.

similaj

La ekskursaj kaj aliaj aranĝoj faris ne bonan impreson
pro mufiĝe da malordo kaj konfuzo. Tri vesperojn oni prezentis al la
esperanta publiko preskaŭ nur polan programon en POLA lingvo. Ĉerte
oni povus aranĝi alie. Pola lingvo estis aldata ĉie ĉirkaŭ mi en la
urbo, en vagonaroj k. t. p. En esperanto kongreso divas plej eble multe
esperante esti parolata.

Maloportune oni aranĝis la malfermon jam sabato la 1. an
de aug. Pro tio multaj ne povis ĉeesti kaj mi svedoj estis devigataj
kuri de la stacidomo al hotelo, al kongresejo kaj por esti en Katolika
domo je la 6.30. kaj la saman matenon je la 11.30 k. n. havis la unuan

kunvenon, dum kio estis ordigita la aferojn, rilatantajn al la malfermo.
Tion kunvenon mi ne-pro vojaĝo- povis ĉeesti kaj laŭ sciigo estis nur
tri, kvar aro. Sonoofs.

Pri la malfermo mi scias, ke mi parolis kiel sveda reprezentanto kaj
dank'al tio, ke neniu informo venis al K. N. pri svedaj reprezentantoj
la unua kunveno de K. N. proponis min ankaŭ v. prez.

Veninte al la kongreso, kaj renkontinte kreuz kaj Sonoofs mi transo-
nis al ili la liston, kiun mi kunhavis. De, dum la sekvantaj kunvenoj
de Generala Estraro kaj K. N. aro. mi partoprenis s-roj Aari Soderberg,
Uppsala, Fr. Ahnfelt, Toracora, Th. Torbjär, Göteborg. La tri laste nomitaj
kiel helpantoj al aĉkultantoj.

La 3-an de aug. kunvenis S. N. Unu el la plej gravaj demandoj estis
pri rilato inter I. O. K. kaj Uesen-instituto, dum la tuta kongreso
oni rimarkis, ke I. O. K. envie rigardas la popularecon de Uesen. Forte
kaj sience tio estis provata. Sed ĉirkaŭe oni ĉiam la gloron.

Dum nomita kunveno oni raportis, ke I. O. K. kaj la Instituto ne trovis
bazon por kunlabori. Personaj eldiroj kaj koridoroj konsprojoj fariĝis
kaŭzo de tre akra kaj drameca interbatalo. Uesen forlasis la kunvenon,
dirinte, ke li neniam plu vizitos kongreson. Kreuz ploris pro la nekomp-
renemo de la homoj, S-ino Isbrucker atakis I. O. K., ĉar ĝi ne respondas
je sincojaj leteroj. Post multe da vortoj de diversaj ĉeestantoj -
S. N. decidis, ke I. O. K. kaj la Instituto dum venonta laborjaro klopodu
atingi interkonsenton por la bono de Esperanto.

Mi interpelaciis aĉron kreuz pri la faritaĵoj rilate la decidan de
la Oxforda kongreso pri resolucio pri ankondoko de Esp. en lernejojn.
La komunikis, ke I. O. K. ne dissendis la rezolucion al la registaroj,
ĉar la teksto estis tiel nebula, ke oni ne povis ĝin traduki ek. francojn.
Dae kelkaj landaj asocioj rifuzis rilate subtenon de tia resolucio.
Pri Anglio oni preskaŭ nenion scias, sed konsideris la projekton mort-
makita, mi rekomendis al I. O. K. provi navigi prijuĝojn de eminentaj
angloj pri Anglio. Tio estis decidita. De mi atendo la rezultojn.
Sume kreuz petis ĉiujn naciajn asociojn taj informi al I. O. K. se
io okazos, kie povas havi ian influon al nia movado. Kreuz private laŭ-
dis la svedojn, kiuj bone interrilatas kun li.

La vojaĝo de Scherer faris sukceson, kaj tre influis kaj progresigis
la movadon en malproksima oriento. Inter la eŭropaj landoj Svedujo
modelis preparis lian vojaĝon. Mi havis okazon paroli kun s-ro S. kaj
ankaŭ aĉskulti lian paroladon kun belegaĵaj lumbildoj kaj konstatis, ke
lia Esperanto estas bona kaj facile komprenebla, lia parolado interesa
kaj la bildoj tre vidindaj. Mi ne bezonas reziti akcepti lin.

Private mi petis kreuz pri pli rapidaj respondoj je demandoj laŭ peto
de Jansson. Li senkulpigis I. O. K. atentigante pri tio, ke la oficejo
navas malmulte da mono kaj malmultaj spicistoj.

Financa raporto de I. O. K. buĝeto estis akceptata. La revisiilintoj poste
atestis, ke ĉio estas en plejoble modela ordo.

S-ro John Merchant kaj s-ro M. Rollet de l'Isle estis reelektataj membraj
de I. O. K.

Pri unueco de la esp. movado oni decidis, ke la nuna kriza tempo ne
teŝgas por ĉanĝi ion rilate organizon. Pro tio la demando atendu aktu-
aliĝon.

La diskutoj inter I. O. K. kaj U. N. A. la du institucioj nen finigis kaj
ĉ. N. ne diskutis la aferon.

La 2-an de junio oni elektis kiel tagoj de propagando por Esperanto.
K. N. elektis min sekretario de la kunveno.

S-ro Sonoofs petis la landajn repr. alporti gravan peton al la estraroj:
oni ĉiam informu al K. N. pri adresĉanĝoj kaj aliaj ĉiuj koncernas
K. N.

Ekspertoj estis akceptataj.
S-roj Camuto, Italujo, kaj Rotviĉ, Jugoslavujo, estis elektataj kontrol-
antoj por la kazo de I. O. K.

La fakto, ke eks. Dekoslovakujo navas du landajn asociojn, kiuj sendas
repr. al la kongresoj kaŭzas multe da ĉagreno. K. N. decidis, ke la du
gacetoj provu unuigi. Unu lando - unu asocio - unu reprezentanto.

Laŭ propono de s-ro Jacobs, Svislando, K. N. akceptis jenom: landaj asocioj
hava minimume 50 anojn - al se ne - ili pagu minimume 50 sv. fr. al K. N. por
akiri rajton esti konsiderataj kiel anoj kaj havi rajton representi
ĉe kongreso.

kelkaj asocioj ne faras siajn devojn al
K. N. S-ro Sonoofs admonis ĉiujn labori modele.

Pri aliaj ne tion gravaj aferoj rakontas la protokolo. De mi fine nun
ion diras pri mi aj personaj impresoj, mi aldonas:

La svedoj estis tre popularaj kaj estis laŭdataj pro bona elparolo.
Ĉiuj gvidantoj de nia movado scias, ke la movado en svedujo bone pro-
gresas, ili atendas multon. Kaj observas miajn faraĵojn.

La tiel nomita parlamenta ordo estas nekonsista abstraktaĵo dum la kun-
venoj. Tio, kio plej laŭte kriza, estas plej volonte aldata. Mi du fojojn
diris kelkajn seriozajn vortojn pri la afero kaj vere tio efektis.

Ĉiu bezelo mi konstatis, ke la disĉiĝemo, rimarkbla en Oxfordo, ne mal-
grandiĝis. Troviĝas ĉompe du partioj, kiuj kaŭzadas unu la alian en
la koridoroj kaj provas suspektigi unu la alian. Kompreneble I. O. K.

kiel plej alta gvidanto velas kontroli kaj vere esti sur la pinto,
sed la populareco estas tre malfacile direktotita ĉirko kaj oni ne
povas ne konstati, ke la Uesen-Instituto nun staras kiel la vera antaŭ-
eniganto de la movado. Miĝo de homo estas primitiva kaj malbona afero.
Kaj ĉu ĉera?

Mi esperu, ke la prestiĝa literaturo inter kreuz kaj Uesen-
Isbrucker baldaŭ ĉesu, por ke mi kiel unua laboru. Sediaŭ tio estas pli
bezonata ol tuj ĉi ajn antaŭe. (Tion mi diras nun la kunveno. Estis
la penso de preskaŭ ĉiuj, sed neniu kuraĝis esprimi ĝin)

La diktatoreco ankaŭ estas rimarkata. Kompreneble estas absolute necese,
ke ne ĉiu parolanto ĉiam estu permesita diri kion ajn. Sed postulo ne-
forigenda estas, ke oni havi rajton kritiki al proponi kaj defendi siajn
vicipuntojn. Ĉar ne ĉio en la esp. mondo povas senprotekte esti ak-
ceptata.

Mi estas ĝoja, ke mi havis eblon ĉeesti en sr. Mi faris multajn
bonajn spertojn - kaj malbonajn, kiuj ĉiuj nun finigis alian kreskon
kaj sporis min.

Hel. Kull: (Mi invitis al OFNA per 1934 /nepubliko/, uni esp. en la destiron, ke
al K. N. ni - se eble - aranĝu jam 1930.)

*Am salutoj vif
Diana Kull*